

LBRIS

We know
books

Fotografie coperta 1: Ana Maria Larisa Vinau

Fotografie coperta 2: Radu Bobică

DTP: Mihaela Chiriță

Corectură: Daniela Geles, Mihaela Chiriță

Descrierea CIP A Bibliotecii Naționale a României
BOBICĂ, RADU

Umbre / Radu Bobică. - Craiova : Aius, 2021

ISBN 978-606-562-933-2

821.135.1

© Autorul

Editura **Aius** Craiova, 2021

str. Pașcani, nr.9, 200151

Tel.: 0351 467 471

e-mail: editura.aius@gmail.com

www.aius.ro

Este interzisă reproducerea totală sau parțială a textelor,
pe orice suport audio, video sau electronic, fără acordul
deținătorului drepturilor de autor.

ISBN 978-606-562-933-2

Radu Bobică

Umbre

orice lacrimă din ochii lor. Nici plângere, nici strigăt, nici durere, nu vor mai fi căci cele dintâi ai trecut. În urma bărbatului și femeiei ieșea de sub cenușă pământ nou. În mijlocul lui, din cenușa adunată se ivi un pom gata să rodească, gata să fie de strajă, să ocrotească, să pedepsească. Femeia și bărbatul se uitau cu lumina soarelui în jurul lor. Zâmbind pământului nou s-au luat de mână și s-au întors către deal. Mai sunt locuri. Toate vechi se schimbă în nou. Toate vor veni cândva, vin curând și vor trece la fel.

Da, vin curând.

Cuprins

Țața Tinca	5
Sfânta împărtășanie	21
Două tulpini într-o rădăcină	38
... de fată mare.....	63
Învierea a doua	87
Linica.....	100
De-ar știi inima să spuie	120
Rodica	132
Lumea nouă	150
Întuneric... Lumină	170

Țața Tinca

Emma și Auryn,

Copiilor frumoși care trăiesc timpuri noi

Micuța sămânță se răsuci de câteva ori și apoi plesni. Împinse tare capul și ridică pământul, căutând lumina. Ieși firavă afară printre alte tulpinițe verzi, care mai deschise, care mai închise la culoare, care mai mari, care mai mici. Se ridica soarele și odată cu el și roua de pe frunze, de pe pământ, de pe crengile copacilor. Verdele grădinii se izbi de pietrișul umed de lângă prispa înaltă, îmbrăcată în scândură. Două picioare atârnav gata să atingă pietrișul. Carnea lor, tare și albă, era sărutată de o rază de soare ce se prelingea din cerul senin. De la pulpe în sus, fusta creață în culoarea vișinilor coapte, cu flori mici pe ici pe colo, stătea prinsă în brâul cărămiziu, strâns pe trupul subțire. Cămașa din pânză albă, cu frunze de viță de vie brodate la mâneci și la gât, cu struguri mici, delicat cusuți, ce se zăreau prinși de mlădițele maronii, lângă frunzele de un verde liniștit. Un șirag de mărgele se revârsa peste sânii plini ca un fagure de miere. Mărgelele de la gâtul cel subțire, lăsat ușor pe spate odată cu întregul corp ce se sprijinea pe mâinile ce-și găseau odihna pe lemnul prispei, sticleau în roua dimineții. Colțul buzelor mari, cărnoase, roșii, era ridicat ca într-un zâmbet, doar de ochii albaștri știut. Părul, ca o gutuie toamna, era prins sub baticul cu flori, legat la spate de-a moda. Privea. Ochii îi erau aruncați în zare, peste

copacii ce înfloreau, înverzeau, întinereau. Privea peste acoperișuri, peste hornuri, peste garduri, peste bordeiul stânelor ce se ridicau de acum. Privea până hăt, departe, până pe dealul cel mare unde iarba începea a se sălta verde în zile noi. Tinca se uita în zare și vedea cum se ridică roua, cum crește iarba, cum adie vântul, cum încep păsările cerului a cânta, cum, liniștit se unesc și se despart norii. Se uita Tinca liniștită cu fața blajină, curată, albă, netedă ca o coală de hârtie. Privea cum natura renaște. Era fericită. Avea casa plină, avea sufletul împăcat. Avea și de ce și pentru ce se bucura, avea de ce se trezi... să vadă diminețile, de pe prispa casei mari. Dealul dinspre pădure, cerul cu norii și aștrii lui, dealul cu iarba și florile sale, pădurea cu frunzele și fiarele ei, roua, ploaia, ninsoarea, toate priveau către Tinca. Sămânța, ce a fost odată mică, s-a ridicat în grădină și se rotea spre soare, privea și îi zâmbea mereu Tincăi.

Apoi, parcă toate s-au lăsat deodată jos. Copacii s-au dezgolit, florile s-au scuturat, semințele se duceau adânc în pământ, fiarele pădurii se pierdeau pe poteci neștiute, dealul se mărea lăsând să curgă în vale pietrișul său, iarba se usca, acoperișurile se surpau, hornurile nu mai fume-gau ca altă dată, grădina din fața casei se lungea și se apropia de prispă. Prinse în opinci mari, roase, două picioare umflate, groase, cu venele ieșite afară, peste care erau poalele albe, scurte, simple pășeau agale. Cătrința groasă, neagră, era prinsă de mijlocul mare, greoi, cu un brâu lat, verde închis. Părul, ca florile de prun în primăvara plină de soare, era prins sub o broboadă legată în față, sub bărbie. Cămașa din pânză groasă, cusută în rom-

buri negre și linii întortocheate, era strânsă de o boandă din piele de oaie, cu blana neagră pe margini și în interior. Sâniile lăsați pe trupul mare erau ascunși sub boandă. Gâtul cu pielea creată era aplecat spre marginea prispei. Obrajii se scurgeau sub colțurile drepte ale gurii. Două mâini tremurau, prinse una în alta și căutau, încleștate, să se odihnească în poală. Albastrul deschis al ochilor privea în ceață, iar ceața se lipea de pereții scorojiți ai casei galbene. Țața Tinca nu mai gândea la nimic. La ce să mai gândească? Se uita cu fața ei blândă, curată, cum... cum nu credea că se va putea uita vreodată. Ce să mai vadă dimineța? Pentru ce să mai existe dimineța? Privi grădina din fața casei de unde petalele galbene ale răsăritei se scurgeau spre pământ. Semințele aveau să se usuce, să cadă pe pământ, să iasă iar. Cine să le mai culeagă? Dând ușor din cap ca și cum și-ar fi răspuns singură la o întrebare, țața Tinca se întoarse greoi pe partea stângă să privească spre casa ei. Își aminti apoi cum...

În anul acela s-a trezit mai de dimineată decât îi era vremea. S-a închinat, apoi a ieșit afară. A privit casa mare, lung, îndelung, pierdută în gândurile ei. Casă mare cu trei odăi... acu la ce-i folosește? A stat cu omul ei în căsoaie, bucătărie de iarnă, de vară... odaie pentru ei. Fetele au plecat care încotro după un trai mai ușor, după bărbații lor, la școli, așa că ei n-au mai stat în casa mare. Privi lung casa cu prispa lată. Se uită în grădina mare printre flori, copaci, pălării de răsărită. Își suflecă mâinile și urcă pe prispă. Până la căderea soarelui pereții erau curați. Nu se simțea obosită. Își odihni trupul mai puțin decât de obicei și până să se răsucescă se trezi și se apucă de frământat

lutul cu balega de cal. Mâinile ei mângâiau pereții casei în sus și în jos. Nu era nicio grabă. Pereții se uscau zvântați de soare și de pala ușoară a unui vânt ce venea rareori. Țața Tinca își potrivea în găleată culoarea pentru pereții casei ei.

Galbenă ca floarea soarelui. Așa era casa țăței Tinca în marea de case albastre din mahala și din sat. Casa se vedea prima din vârful dealului când veneai din târgul cel mic. Chiar dacă ploua sau ninge, chiar dacă era ceață, chiar de tuna și fulgera, deși era departe, casa țăței Tinca se vedea râzând ca floarea soarelui în alinarea dulce a vântului, sub mângâierea soarelui.

- Cum fa, galbenă?! Cum fa, să o dea galbenă?!

- Da cumătră, dacă îți spun că așa o dă. O dat partea din sus, cea din jos și amu iaca mai are oleacă și termină, e în față. Și o gată.

- Ci spui acolo tu!...

- Sî uită lumea ca la urs... da nimeni nu zăci nimica.

Care își dau coate, care zăci c-o înebunit și nu-i în toate mințile, că și le-o pierdut... D-apoi...

- Apoi cumătră zăci?!...

- Dapoi, cum nu!

Țața Maria a lui badea Vasile Ducu o lăsă la gard pe cumătra-sa Maria a lui Vasile Pădureț și porni spre poartă. Uitase că îmbătrânise și că-și ținea trupul într-un băț. Se grăbea. Coborî hudita și mergea ca în tinerețe. Izbi cât a putut de tare porțița de lemn ce dădea spre casa mare a țăței Tinca. Nu o interesa cine e în jur, nici nu vroia să știe de gura lumii. Ea vroia să afle de la țăța Tinca ce era în capul ei.

- Fa Tincă, fa, da ci faci fa fimei, ci dai cu galbin casa?! Ai chăchiet de tăt? Doamni păzăști! Nu, cî tu ai băut tu, fa!

- Da ce are țățică, galbenul nu îi tot culoare?

- O fi fa Tincă, da di ci nu o dai neagră? Ioti, ia cum stă parcă îi pălăria ceia de răsărită din grădină!

- ...

- Fa Tincă, te-a râde lumea mamă dragă!..

- Da di ci sî rîdă țățică?

- Acu la bătrânețe ți-ai pierdut mințili di sub basma, fa fimei?

- Țață Marie, dă-ti încoaci să-ți spun o vorbă matale și numai matale, că împărțim de când mă știu o bucată de mămăligă.

- Șî ci ți-ai zîs acu, sî pui mămăliga pi păreti? Doamne păzăști că doar nu mi-ai spuni că ai vre sî o dai și pe a mea că îți ieu gălețile și ți le torn în cap Tinco!

Țața Maria se uită la prietena ei, se uită la casă, la grădină. Înghiți în sec, poate vorbele ei erau prea mult și poate trebuia să-și țină gura. Tinca era parte din inima ei, familia ei de suflet.

- Fa Tincă... hai și-om sta di vorbă, hai mai colea că nu mă poci uita la casă, mă dor ochii și-mi fugi mintea.

Femeia zâmbi cu subînțeleș și își înmuie glasul. Cuprinse mâna Tincăi și o ținea strâns în palmele sale.

- Țățăică, apoi, știu că lumea a grăi că mi-am dat casa cu galbin. Or zăci că-s nebună sau mai știu eu ce or zăci, da matale știi că nu-i așa. Apoi, îmi știi căutătura și sufletul. Ia uită-te matale în zari, vezi matale dealul din fața noastră? Acolo iaca îs stânili și Eugel iaca taman ci sî aprochie cu oili di tarla. Iaca în partea aceia îi pădurea, iar

de acolo îs ogoareli oamenilor. În dreapta iaca îi fântâna unde sî strâng vacili la cireadă și apoi iar sî întindi pădurea aialaltă...

– Ci tot vorghești acolo Tinco???

– ...da țață Marie dealul ista așa de la stânga la dreapta cu tot ce are pi el, vezi matali... are pi el. Iaca, la mijloc sî drumu. Da, iaca drumu la cari ni uităm noi țață, zî di zî. Carili, căruțili sî duc în sus, coboară, sî ridică colbul sau mătăhălesc zăpada ori glodu. Drumul treci pi mijloc și pi drum trec jumătăți di vieți, țață! Trec ele și pline, dar... fiecare după gândul lui, după puterea lui. Drumul iaca, tăcut, li duci pi tăti și li vedi pi tăti. Pi drumul cela țață, o plecat și ai mei și ai matali. S-or dus la târg, s-or dus în lumea asta mari cari și-n-contro. Crezi matali, când or plecat și s-or uitat ei așa, din vârful dealului înapoi or mai fi văzut ei bătătura lor? Da di undi s-o vadă?!

– Da tot satu îi bătătura lor!

– Da țață, așa-i dreptu cum grăiești, da vezi matali, cî satu nu-i mamă și tată și ei după asta sî uită, după cuib. Or trăi ghini în sat cu tot satu, că apoi oameni suntem, de bine, da când îi durea vineau tot aici în ograda lor, în bucata asta di ogradî unde nic nu mai era ca-n afara gardului. Acu când îi doare, știe Cel de Sus unde or trage! S-or gândi poate la bucata lor de pământ, la ograda lor și poati ș-or mai ostoï doru și gândurile. Ei, s-au dus, s-au uitat și s-or uita înapoi după ograda lor. Apoi vezi matali, cât or fi mai departe cu atât mai greu or sî o zărească din vârful deal când or veni, așa cum vin ei, rar acasă. Or videa ei satu și marea lui bătătură, da or videa și cuibu lor? Apoi amu iaca pălăria mea de răsărită li-a arăta unde sî se uiti

întăi. Să-și aline doru, să se astâmpiri și-apoi or videa și satu. Da, știu eu, casa lor vor să o vadă, după ea sî uită! Știu eu țață! Iaca, o fi casa galbină, da măcar îi culoarea soarelui ci li intră în suflet când din vârful deal or sî vadă locul unde își găesc liniștea!

Țața Maria se uita la dealul ce se mărea odată cu trecerea anilor. Oftă ca pentru ea și dădea din cap acoperindu-și gura cu un colț de batic.

– Am zis eu că nu ești proastă fa Tincă! Stai așa și te hodinești oleacă! Ț-oi aduci un pahar cu jin și ceva di mâncari. Lasî că nu ai fi sângură, ia și te hodinești cî pun și eu mâna pe o bidinea și până în sară îi gata, amândouă o mântuim de vărui! Ne-om trezî apoi mâine și om spoï-o așa, om curăța ci o mai fi, om da apoi cu oloi ușăli și lemnăria. Iaca, acu vin cu toati celi!

Îndată casa zâmbea sub soare. Lumea a vorbit ce a vorbit apoi casa a intrat în rând cu celelalte vorbe din sat și date uitării. An de an însă, țața Tinca își spoia casa tot în galben. Nici nu era nevoie din vârful dealului să o cauți atent, o vedeai ieșită în față, știai că acolo stă țața Tinca, sau mama Tinca, sau mama, așa cum o știa și cum îi zicea Larisa, nepoata femeii. Fata a crescut cu țața Tinca de la șase luni, de când Doina, fata cea mare a lui badea Vasile Graur și a țaței Tinca a plecat din sat cu bărbatul ei, să își caute de lucru la oraș. Și-au găsit departe, în munți, la fabrică. Veneau acasă de câte ori puteau să-și vadă fata și părinții și se întorceau spre munți rămânând cu gândul la casa galbenă unde dormea pruncul, apoi copila și apoi fata lor. Țața Tinca n-a avut băieți de crescut, doar două fete care și-au luat zborul odată ce le-au dat aripile. S-au dus

după bărbații lor și n-au stat în sat. Minodora, cea mai mică, a plecat în Bărăgan. Trimite de acolo carte și spune că e bine și că lumea e bună. Badea Vasile a fost la ea primul și într-un an a luat-o și pe țața Tinca. Au venit bucuroși că fata lor stă bine și că e fericită. S-au hrănit cu pește și cu soare, dar le-a plăcut lumea și obiceiurile de pe acolo, altele decât în sat, dar și la fel ca la ei. Au venit, au plâns fiecare pe la câte un colț de dorul ei și au rămas așa cum rămân mereu, cu gândul la fetele lor. Minodora venea acasă an de an de Paști, atunci când se face pomană în prima zi în cimitir pentru cei adormiți. Stă câteva zile și apoi urcă dealul și se face nevăzută după el. Nimeni nu o vede când se uită în spate cu ochii, cu gândul, cu sufletul, la casa ei, de floarea soarelui. Pașii Minodorei peste deal îi urma și Doina, iar într-o zi, cu ele, s-a făcut nevăzută, după deal, cu gândul la casa galbenă, și Larisa.

- De mică am crescut-o țățăică hăi!
- Apoi, eu nu știu?
- Era așa, cât o mânî di om când o adus-o mă-sa! Așa m-am bucurat! Am strâns-o la piept și am știut că îi suflet din sufletu meu și-am auzit țață, cum curge sângeli nostru prin ea. Am și zîs atunci cu Vasile al meu: măi omule, apoi ea ne-o da apă la bătrâneți! Că de, bucuria omului e să aibă copii pe lângă casă și să-i vadă cum ei zboară. Da și mai mari îi bucuria când sî întorc puii în cuib și nu uită di undi au plecat și di casa în care o crescut! Da iaca, feteli meli, când s-o dus, rar o dat pi acasă! Acu nu mă plâng cî îi păcat de la Dumnezeu, cî nu oi putea faci una alta, un blid di mâncari iaca fac, o țoalf o mai spăl, la câmp iaca, încî mă mai duc, da sî mă ții Dumnezeu și pi Vasili la fel, cî ni

ajungi a învăța și a trăi cu ce am avea, dar nu ne-om învăța a trăi fără feteli noastre, fără copchiii noștri! Îi greu țățică, d-apoi fără ei!

- Apoi eu nu știu Tincă? Iaca ai mei, șasî și s-o dus toți!... care și cum o văzut și undi o putut. Și eu Tincă, ca și tini, pun capu noaptea și dorm cu ei în gând și-n rugăciuni!

- Și-am crescut-o țață și-am păzît-o pe Larisa, mai ceva ca pi feteli mele! N-am avut băieți și știu cî am cui să-i las casa și să stea cu noi aici în bătătură, dar iaca ne-am zîs, eu și cu Vasili cî fata asta a rămâne cu noi!

- Ai tras și tu cu ea!

- D-apoi da, că era mititică și apoi altă lumi îi acu și alta când aveam eu fetili mititeli! Da iaca, tăti așa cum o fost, o trecut și le-am dus. Țăță Marie, când am dat eu fata la școală, am plâns ca o proastă! Pi cuvânt dacă ti mint, am vinit acasă și-am plâns! Eu, să-mi las fata acolo! Ea, cari mergea cu mini piști tât în tât locu, sau cu Vasili! Și când o rămas la școală, mă gândeam sî mă duc să o iau! Da, i-a trebui carti și s-a faci mari și i-a trebui a iscăli, a ceti! Așa am făcut și cu fetele mele. Apoi școala, cartea, ne-or scoate din glod și ne-a faci traiul mai bun! Știu eu asta, da tot am plâns țață Marie, am plâns!

Țăța Tinca zâmbi acum în colțul gurii când își aminti cât de tare a strâns din dinți să nu plece după Larisa, să o ia de școală. Zâmbi amar după fata ei. Se uita în jur și ograda îi era goală. Badea Vasile se mișca de ici colea încercând să dereticească toate cele. De la o vreme se împutinase la trup. Ce bărbat falnic a fost să fie în tine-rețe! Cu pielea ca boabele de grâu copt, cu brațele ca stejarul, înalt ca bradul și sfătos, cu vorba dulce. Ei, nici